

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Obdo/19/2025
Identifikačné číslo spisu: 7223200556
Dátum vydania rozhodnutia: 31.03.2026
Meno a priezvisko: Mgr. Soňa Pekarčíková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:7223200556.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Sone Pekarčíkovej a členiek senátu JUDr. Beaty Miničovej a JUDr. Jaroslavy Fúrovej, v spore žalobcu: BFF Central Europe s.r.o., Mostová 2, 811 02 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 44 414 315, zastúpený Mgr. Tomášom Čentěšom, PhD., advokátom, Stará Vajnorská 2672/90, 831 04 Bratislava - mestská časť Nové Mesto, IČO: 42 124 182, proti žalovanému: Univerzitná nemocnica L. Pasteura Košice, Rastislavova 785/43, 041 90 Košice, IČO: 00 606 707, zastúpený ALENA ZADÁKOVÁ - advokát s.r.o., Kováčska 245/32, 040 01 Košice - mestská časť Staré Mesto, IČO: 53 209 451, o obnovu konania vedeného Mestským súdom Košice pod sp. zn. K2-33Cb/6/2023, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach, č. k. 2Cob/96/2024-185 zo dňa 27. februára 2025, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalobcu o d m i e t a .

II. Žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) ako súd odvolací dovolaním napadnutým rozsudkom č. k. 2Cob/96/2024-185 zo dňa 27. februára 2025, potvrdil rozsudok Mestského súdu Košice zo 16. apríla 2024, č. k. K2-33Cb/6/2023-132 (I. výrok) a žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (II. výrok).

2. Žalobu, ktorou žalobca navrhol obnovu časti konania pôvodne vedeného na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 36Cb/285/2015, konkrétne v časti právoplatne nepriznanej náhrady paušálnych nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 160,- eur, odôvodnil žalobca tým, že v čase pôvodne vedeného konania neexistoval (nebol vydaný) rozsudok Súdneho dvora Európskej únie (ďalej aj „súdny dvor“) sp. zn. C-585/20, obsahujúci právny názor o práve veriteľa na náhradu nákladov na vymáhanie vzniknutých v dôsledku oneskorenej platby dlžníka v minimálnej paušálnej sume 40,- eur za každú obchodnú transakciu, resp. za každú oneskorenú platbu pri opakujúcom sa dodávaní tovaru alebo služieb. Keďže rozsudok Súdneho dvora má vo vzťahu k prejudiciálnym otázkam deklaratórny charakter, právny stav v SR bol už v čase pôvodného konania sp. zn. 36Cb/285/2015 taký, že žalobcovi

prináležal celý uplatnený nárok na paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávok (t. j. 200,- eur /suma 40 eur x 5 faktúr/ namiesto priznaných 40,- eur). Keďže žalobca bez svojej viny nemohol počas pôvodného konania označiť tento rozsudok Súdneho dvora ako listinný dôkaz, tvrdil, že jeho existencia zakladá dôvod na obnovu konania v zmysle § 397 písm. a) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a § 397 písm. e) CSP.

3. Mestský súd Košice (ďalej len „mestský súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom, č. k. K2-33Cb/6/2023-132 zo dňa 16. apríla 2024 zamietol žalobu na obnovu konania (I. výrok) a žalovanému priznal proti žalobcovi náhradu trov konania v plnom rozsahu (II. výrok).

3.1. Mestský súd vo svojom rozhodnutí skonštatoval, že žalobca v rámci svojej argumentácie v konaní označil rozhodnutie Súdneho dvora za listinný dôkaz, ktorý je spôsobilým dôvodom pre pripustenie obnovy konania podľa § 397 písmeno a) CSP, pretože ide o právny stav, ktorý dokazuje, že existoval už v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie. K uvedenému tvrdeniu žalobcu súd prvej inštancie argumentoval, že predmetom dokazovania podľa CSP môžu byť výlučne skutkové otázky a Súdny dvor podáva v predmetnom rozhodnutí výklad európskeho práva, nemôže byť preto považovaný za skutkový poznatok.

Súd prvej inštancie súčasne dodal, že vo vzťahu k skutočnostiam a dôkazom, ktoré môžu byť dôvodom na obnovu konania, judikatórne prevláda názor, že tieto sú dôvodom obnovy konania výlučne vtedy, ak existovali už v čase pôvodného konania, ale strana ich v pôvodnom konaní bez svojej viny nemohla použiť. A to na rozdiel od rozhodnutí, ktoré podľa § 397 písmeno a) CSP môžu byť dôvodom obnovy konania bez ohľadu na to, či existovali v čase pôvodného konania. Za zásadné pre rozhodnutie súd prvej inštancie považoval najmä to, že podľa explicitného znenia zákona, dôvodom obnovy konania sú len také skutočnosti, rozhodnutia alebo dôkazy, ktoré sa týkajú strán a predmetu pôvodného konania. Dôvodil, že pri formulovaní dôvodov obnovy konania podľa § 397 písmeno a) CSP zákon podobne ako pri dôvode podľa § 397 písmeno e) CSP striktnie trvá na koncepcii účinkov rozhodnutí *inter partes*.

Súd prvej inštancie mal za to, že účelom dôvodu obnovy konania formulovaného v § 397 písmeno a) CSP nie je rozšírenie dôvodov vymedzených v § 397 písmeno e) CSP vo vzťahu k rozhodnutiam súdneho dvora, ale naopak postihnúť iný typ prípadov, a to prípady rozhodnutí iných orgánov verejnej moci podľa § 194 CSP o otázke, ktorú súd posudzoval v súdnom konaní ako predbežnú. Uviedol, že v konaní vedenom pred Okresným súdom Košice II súd právne posudzoval nárok žalobcu na paušálnu náhradu nákladov, t. j. otázku, ktorej rozhodovanie patrí do právomoci konajúceho súdu, nešlo o rozhodnutie o prejudiciálnej otázke, o ktorej má právomoc rozhodovať iný orgán verejnej moci podľa § 194 CSP. Posudzovanie otázky nároku žalobcu na paušálnu náhradu nákladov v prípade viacerých pohľadávok uplatnených jednou žalobou bolo pritom posudzované nejednotne nielen v Slovenskej republike, ale aj v iných členských krajinách EÚ, o čom svedčí aj položenie otázky súdному dvoru. Až neskoršie rozhodnutie súdneho dvora EÚ viedlo k zjednoteniu rozhodovacej praxe súdov. Doposiaľ pritom nebola prekonaná rozhodovacia prax najvyšších súdnych autorít, podľa ktorej výklad zákona vyslovený iným orgánom, než procesným súdom, ktorý prejednal vec v rámci svojej právomoci, nie je spôsobilým dôvodom obnovy konania (R 105/1998).

Z vyššie uvedených dôvodov súd prvej inštancie uzavrel, že rozhodnutie súdneho dvora sp. zn. C-585/20 zo dňa 20.10.2022 nie je podľa explicitného znenia CSP spôsobilé byť dôvodom na obnovu konania podľa § 397 písmeno e) CSP, pretože nie je záväzná pre strany sporu a zároveň ani podľa § 397 písmeno a) CSP, pretože nie je listinným dôkazom, skutočnosťou, ani rozhodnutím, ktoré sa v súlade s koncepciou CSP týka sporových strán.

Úspešnému žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

4. Krajský súd dovolaním žalobcu napadnutým rozsudkom zo dňa 27. februára 2025, potvrdil rozsudok Mestského súdu Košice.

4.1. Podľa odvolacieho súdu súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností vyvodil správne právne závery. Ako podrobné, vecne správne a zákonu zodpovedajúce označil odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, s ktorým sa odvolací súd stotožnil a v podrobnostiach naň odkázal (§ 387 ods. 2 CSP).

4.2. Na doplnenie odvolací súd uviedol, že uplatnenie žaloby na obnovu konania podľa § 397 písm. a) CSP vyžaduje existenciu dôkazu, skutočnosti alebo rozhodnutia, týkajúceho sa strán a predmetu

pôvodného konania, ktoré osoba oprávnená na podanie žaloby na obnovu konania bez svojej viny nemohla použiť v pôvodnom konaní. Pokiaľ ide o skutočnosti alebo dôkazy, musí byť splnená podmienka ich existencie už počas pôvodného konania. Pokiaľ ide o rozhodnutia, môžu to byť jednak tie, ktoré reálne existovali už počas pôvodného konania a jednak rozhodnutia nové, teda tie, ktoré boli prijaté až po právoplatnom rozhodnutí vo veci, keď si súd sám prejudiciálne vyriešil otázku, o ktorej nemôže sám rozhodovať a po právoplatnom skončení konania, orgán, do ktorého právomoci prejudiciálna otázka patrí, túto otázku posúdi odchyľne. Krajský súd zdôraznil, že rešpektujúc znenie § 397 CSP, v oboch prípadoch platí, že sa musia (skutočnosti, rozhodnutia, dôkazy) týkať strán sporu a predmetu pôvodného konania, ergo žalobcom označené rozsudky Súdneho dvora EÚ sp. zn. C-585/20 a C-370/21 nemôžu byť spôsobilým dôvodom na obnovu konania podľa § 397 písm. e) CSP, pretože nie sú záväzné pre strany sporu a ani podľa § 397 písm. a) CSP, pretože sa netýkajú strán a predmetu pôvodného konania.

4.3. Krajský súd ďalej uviedol, že relevantné vo veci samej je aj to, že rozsudky, zakladajúce podľa žalobcu dôvod obnovy konania, boli vydané súdnym dvorom až po právoplatnosti rozhodnutia, ktorého obnovy konania sa žalobca domáha, preto ho za „ustálenú rozhodovaciu prax“ v okamihu rozhodovania v pôvodnom konaní nemožno považovať. Vysvetlil, že pokiaľ by aj uvedené neplatilo (t. j. išlo by o rozsudok Súdneho dvora vydaný pred rozhodnutím, ktorého obnova sa žiada), tak únievé právo neprikazuje vnútroštátnemu súdu, aby preskúmaval právoplatné rozhodnutie vnútroštátneho súdu, ak sa aj preukáže, že je v rozpore s právom Európskeho spoločenstva (Rozsudok súdneho dvora C-234/04 zo dňa 16.3.2006 vo veci Rosmarie Capférer proti Scklang & Schick GmbH), kde súdny dvor tiež uviedol, že na to, aby sa zachovala stabilita práva a právnych vzťahov, ako aj riadny výkon spravodlivosti je dôležité, aby sa nemohli napádať súdne rozhodnutia, ktoré sa stali konečnými, návrhom na obnovu konania sa preto nemožno domáhať nápravy prípadných pochybení pri právnom posúdení veci. Dodal, že ak by aj v čase vyhlásenia rozhodnutia, ktorého obnovy sa žalobca domáha, bol právoplatným rozsudok sp. zn. C-585/20, nebol by spôsobilým dôvodom pre obnovu konania, pretože vnútroštátny súd pochybil pri právnom posúdení veci.

5. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej v texte aj „dovolateľ“), prípustnosť ktorého odvodzuje od § 420 písm. f) CSP, teda že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Z obsahu dovolania žalobcu vyplýva i dôvod prípustnosti dovolania podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP, v zmysle ktorého napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, pričom rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá ešte nebola v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu vyriešená.

Žalobca navrhol, aby dovolací súd zrušil dovolaním napadnutý rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie veci, alter. aby dovolací súd zrušil aj rozsudok mestského súdu zo dňa 16.04.2024, vrátil vec Mestskému súdu Košice na ďalšie konanie a priznal žalobcovi voči žalovanému náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

6. Dovolateľ podaným dovolaním namieta, že odvolací súd svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil z pohľadu princípu právnej istoty a preskúmateľnosti súdneho rozhodnutia. Dovolateľ nesúhlasí s tým, čo tvrdí odvolací súd vo svojom rozsudku. Vo vzťahu k dôvodnosti podania dovolania a k vecnej argumentácii v celom rozsahu iba poukazuje na svoju žalobu na obnovu konania, vyjadrenie zo dňa 03.07.2023 a na svoje odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie v konaní o povolení obnovy konania. Dovolateľ považuje rozsudok odvolacieho súdu a v nadväznosti naň aj rozsudok súdu prvej inštancie za nepreskúmateľný a arbitrárny. Po rozsiahlom opise skutkového stavu veci, priebehu sporu, záverov vo veci konajúcich súdov či citáciách z rozhodnutí Ústavného súdu SR i Najvyššieho súdu SR dovolateľ iba uvádza, že argumentáciu nepreskúmateľnosti súdneho rozhodnutia použil už v odvolaní voči rozsudku súdu prvej inštancie a naďalej na nej zotrúva, pričom rovnakú argumentáciu dovolateľ aplikuje aj na rozsudok odvolacieho súdu.

Opätovne s akcentom na ust. § 217 ods. 1 CSP dovolateľ vymenúva, že rozsudky Súdneho dvora Európskej únie sú deklarátornej povahy, žalobca predniesol svoju argumentáciu už v konaní pred súdom prvej inštancie v pôvodnom konaní, v čase vydania rozsudku súdom prvej inštancie v pôvodnom konaní ešte neexistovali rozsudky Súdneho dvora EÚ a dovolateľ ich bez svojej viny ako listinné dôkazy

nemohol založiť do súdneho spisu. Dovolateľ je presvedčený, že na rozsudky Súdneho dvora EÚ je potrebné nahliadať ako na obyčajné a bežné listinné dôkazy, ktoré bez svojej viny nemohol v pôvodnom konaní označiť a predložiť súdu, pretože v tom čase neexistovali.

Dovolateľ tvrdiaci prípustnosť svojho dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nenachádza v odôvodnení rozsudku odvolacieho súdu žiadnu reakciu súdu na argumentáciu dovolateľa uvedenú v jeho odvolaní voči rozsudku súdu prvej inštancie, v ktorom uviedol, že: „Pokiaľ ide o predmetný rozsudok Súdneho dvora C-453/00 zo dňa 13.01.2004 vo veci Kühne & Heitz NV and Productschap voor Pluimvee en Eieren, tak platí, že zásada spolupráce vyplývajúca z článku 10 ES ukladá správnomu orgánu povinnosť preskúmať konečné správne rozhodnutie, ak mu bol podaný návrh na takéto preskúmanie, s cieľom zohľadniť výklad príslušného ustanovenia, ktorý medzičasom podal Súdny dvor, ak podľa vnútroštátneho práva má právomoc toto rozhodnutie opätovne preskúmať; predmetné správne rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť v dôsledku rozsudku vnútroštátneho súdu vydaného v poslednom stupni; tento rozsudok je vzhľadom na neskoršie rozhodnutie Súdneho dvora založený na nesprávnom výklade práva Spoločenstva, ktorý bol prijatý bez toho, aby bola Súdnemu dvoru predložená prejudiciálna otázka podľa článku 234 tretieho odseku ES, a dotknutá osoba podala sťažnosť správnomu orgánu bezprostredne po tom, ako sa dozvedela o tomto rozhodnutí Súdneho dvora.“ Dovolateľ tvrdí, že všetky štyri podmienky na obnovu konania v zmysle rozsudku Súdneho dvora C-453/00 zo dňa 13.01.2004 sú pritom splnené aj vo vzťahu k žalobe žalobcu na obnovu konania.

6.1. Žalobca, v záverečnej časti svojho dovolania v podstate argumentačne stotožňuje jeho dôvod prípustnosti v zmysle ust. § 420 CSP i § 421 ods. 1 CSP, keď na jednej strane má za to, že súdne rozsudky sú nepreskúmateľné a arbitrárne, nakoľko nedostal odpoveď na otázku, či je deklaratórny rozsudok Súdneho dvora Európskej únie (v prípade správnej vecnej argumentácie žalobcu v pôvodnom súdnom konaní a nesprávnom právnom posúdení vecí súdom v pôvodnom súdnom konaní) prípustným novým listinným dôkazom podľa § 397 písm. a) CSP spôsobilým privodiť súdne povolenie obnovy konania, a teda, či má zákonnosť a spravodlivosť rozhodnutia z pohľadu čl. 2 a 4 princípov CSP prednosť pred zásadou právnej istoty. Na druhej strane dovolateľ namieta, že došlo k nesprávnomu právnomu posúdeniu otázky v tom istom znení.

Dovolateľ namieta, že výklad ustanovenia § 397 písm. a) CSP zo strany súdov, podľa ktorého sa majú nové listinné dôkazy týkať strán sporu, je formalistický a rigorózný. Namieta, že keďže sa Súdny dvor Európskej únie v dvoch konaniach zaoberal predmetnou právnou otázkou v súvislosti s paušálnou náhradou nákladov spojených s uplatnením pohľadávky a ustálil ju, tak by už predsa opätovne nerozhodol o ďalšej takejto istej prejudiciálnej otázke. Nemožno preto od žalobcu spravodlivo požadovať, aby za účelom obnovy konania zabezpečil také rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie, ktoré by sa týkalo výslovne strán v spore v tom zmysle, že by boli účastníkmi konania. Za takých okolností by boli podľa dovolateľa dané dôvody na obnovu konania podľa § 397 písm. e) CSP.

Podľa názoru dovolateľa je ust. § 397 písm. a) CSP potrebné za daných okolností vykladať takým spôsobom, že podmienka, že nové listinné dôkazy sa týkajú strán sporu, je splnená vtedy, keď obsah predkladaného listinného dôkazu súvisí s predmetom súdneho sporu, ktorý medzi sebou viedli strany sporu v pôvodnom konaní. Nie je však nevyhnutné, aby rozsudok Súdneho dvora EÚ bol adresovaný priamo im dvom ako účastníkom konania. Na to, aby rozsudok Súdneho dvora EÚ adresovaný priamo im dvom ako účastníkmi konania, slúžil ako dôvod obnovy konania, na takéto účely slúži podľa dovolateľa ust. § 397 písm. e) CSP.

7. Žalovaný vo svojom vyjadrení uviedol, že dovolanie žalobcu považuje za neprípustné, ktoré je zároveň nedôvodné. Navrhol dovolaciemu súdu, aby dovolanie odmietol, resp. zamietol a priznal žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania vo výške 100 %.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané, zastúpená v dovolacom konaní v súlade so zákonom (§ 429 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že mimoriadny opravný prostriedok žalobcu je potrebné odmietnuť.

9. Dovolateľ prioritne rozsiahol tvrdí, že Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení zo dňa

26.02.2025, sp. zn. II. ÚS 102/2025-29, uznesení zo dňa 10.12.2024, sp. zn. III. ÚS 672/2024-30, ako i uznesení zo dňa 13.02.2025, sp. zn. I. ÚS 80/2025-34 opakovane skonštatoval, že žalobca sa mal pred podaním sťažnosti na Ústavný súd SR obrátiť s dovolaním na dovolací súd, keďže „Ústavný súd SR opakovane rozhodol, že dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP prípustné je“.

Dovolací súd považuje za podstatné prioritne v tejto súvislosti zdôrazniť, že nie je pravdou, že by Ústavný súd SR v uvedených citovaných uzneseniach vyriekol záväzný záver o prípustnosti dovolania, resp. ako sa snaží navodiť dovolaateľ, že by dokonca bolo v rozpore s citovanými rozhodnutiami Ústavného súdu SR, ak by dovolací súd po preskúmaní dovolania toto ako neprípustné odmietol. Ústavný súd naopak stabilne judikuje, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí zásadne do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu.

Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (k tomu viď napr. III. ÚS 474/2017). V tejto súvislosti osobitne platí, že len dovolací súd bude rozhodovať o naplnení predpokladov prípustnosti dovolania definovaných v § 421 ods. 1 CSP (I. ÚS 438/2017).

10. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolaateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolaateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

11. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola riešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

13. Podľa § 431 ods. 1 CSP, dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

14. Podľa § 432 ods. 1 CSP, dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (ods. 2).

15. Podstatou práva na spravodlivý proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky, poskytované

právnym poriadkom, pričom integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po použití a výklade relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné, alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Najvyšší súd zdôrazňuje, že funkciou odôvodnenia súdneho rozhodnutia je predovšetkým doložiť správnosť rozhodnutia súdu, pričom odôvodnenie je zároveň aj prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydaní rozhodnutia a nástrojom ochrany pred svojvôľou súdnej moci. Odôvodnenie rozhodnutia by malo stranám sporu umožniť posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné právne predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní. Po preskúmaní veci dovolací súd uvádza, že nezistil žiadnu tzv. vadu zmätočnosti (závažné procesné pochybenie odvolacieho súdu), spočívajúcu v tom, že by odvolací súd svojim nesprávnym procesným postupom znemožnil dovolateľovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by tým došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP alebo práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

16. Dovolací súd sa vzhľadom na obsahovú nejednoznačnosť podaného dovolania, v ktorom miestami absentovalo konkrétne uvedenie námietky a dovolacieho dôvodu, pod ktorý mala byť námietka zaradená, rešpektujúc ustálenú judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky (II. ÚS 344/2019, I. ÚS 115/2020, II. ÚS 277/2021, III. ÚS 252/2023), pokúsil z obsahového hľadiska porozumieť námietkam dovolateľa. Vychádzajúc z obsahu dovolania je najvyšší súd názoru, že dovolateľ v súvislosti s označenou vadou zmätočnosti namieta nepreskúmateľnosť, resp. nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia. Vo vzťahu ku kvalite vecnej argumentácie, kedy žalobca opierajúci prípustnosť svojho dovolania o ust. § 420 písm. f) CSP takmer v celom rozsahu poukazuje, resp. odkazuje na svoju žalobu na obnovu konania, vyjadrenie zo dňa 03.07.2023 a na svoje odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie v konaní o povolení obnovy konania, dovolací súd uvádza, že takýto odkaz na iné podania je neprípustný, pretože súd nemôže a nemá povinnosť vyhľadávať dôvody alebo tvrdenia v predchádzajúcich, iných alebo súvisiacich podaniach.

17. V kontexte k dovolacím námietkam žalobcu považuje najvyšší súd za dôležité upozorniť na skutočnosť, že odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil so skutkovými zisteniami súdu prvej inštancie a rozhodnutie ako vecne správne potvrdil podľa § 387 CSP. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (viď uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 350/09.). Podľa názoru dovolacieho súdu odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, opierajúce sa v podstatnej časti o odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie súdnych rozhodnutí.

Odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom rozhodnutí v bodoch 19. a 20. odôvodnenia jednoznačne uviedol, že sa stotožnil s odôvodnením odvolaním napadnutého rozsudku mestského súdu, v podrobnostiach naň odkázal a na potvrdenie správnosti doplnil ďalšie dôvody. Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich jednotu (2Obdo/64/2021). K posudzovaniu prípustnosti dovolania pri uplatnení námietky nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu treba pristupovať individuálne s prihliadnutím na konkrétnu rozhodovanú vec. Na mieste je tak reštriktívny prístup a rovnako tak platí, že nie je možné posudzovať odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu izolovane, ale v spojení s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie, keďže obidve rozhodnutia tvoria jeden celok (3Obdo/4/2021).

18. Súd prvej inštancie uzavrel, že rozhodnutie súdneho dvora sp. zn. C-585/20 zo dňa 20.10.2022 nie je podľa explicitného znenia CSP spôsobilé byť dôvodom na obnovu konania podľa § 397 písmeno e)

CSP, pretože nie je záväzná pre strany sporu a zároveň ani podľa § 397 písmeno a) CSP, pretože nie je listinným dôkazom, skutočnosťou, ani rozhodnutím, ktoré sa v súlade s koncepciou CSP inter partes týka sporových strán. Odvolací súd sa plne stotožnil so záverom mestského súdu, a síce že neboli splnené zákonné podmienky pre obnovu konania.

Žalobca v rámci svojho dovolania namietal, že nenachádza v odôvodnení rozsudku odvolacieho súdu žiadnu reakciu súdu na argumentáciu dovolateľa uvedenú v jeho odvolaní voči rozsudku súdu prvej inštancie, v ktorom uviedol, že všetky štyri podmienky na obnovu konania v zmysle rozsudku Súdneho dvora C-453/00 zo dňa 13.01.2004 sú splnené aj vo vzťahu k žalobe žalobcu na obnovu konania. Uvedené tvrdenie dovolateľa nadväzuje na jeho argumentáciu v odvolaní ohľadom záväznosti rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie v prejudiciálnom konaní, a síce že v zmysle smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2011/7/EÚ zo dňa 16.2.2011 o boji proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách vo vzťahu k výške nároku veriteľa voči dlžníkovi na zaplatenie paušálnej náhrady nákladov spojených s uplatnením pohľadávky (ustanovenia smernice transponované do § 369c OBZ a § 2 Nariadenia vlády SR č. 21/2013 Z. z.), ktoré v predmetných rozsudkoch sp. zn. C-585/20 zo dňa 20.10.2022 a sp. zn. C-370/2021 zo dňa 1.12.2022 poskytol Súdny dvor Európskej únie, sú pre členské štáty Európskej únie a teda aj pre Slovenskú republiku a jeho všeobecné súdy záväzná, pričom odkazuje na rozsudok Súdneho dvora sp. zn. C-234/04 zo dňa 16.3.2006 vo veci Rosmarie Capférer proti Schlang & Schick GmbH, ktorý nevyklučuje obnovu konania pred príslušným národným orgánom na základe rozsudku Súdneho dvora, odkazujúc na rozsudok Súdneho dvora sp. zn. C-453/00 zo dňa 13.1.2004 vo veci Kühne & Heitz NV.

Najvyšší súd uvádza, že z bodov 12. a 13. odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu vyplýva, že tento neignoroval žalobcom nastolenú argumentáciu rozsudkom Súdneho dvora sp. zn. C-453/00 zo dňa 13.1.2004 vo veci Kühne & Heitz NV. Naopak v bodoch 26. a nasl. odôvodnenia svojho rozhodnutia vysvetlil, že primárnym účelom prejudiciálneho konania je zabezpečiť jednotnosť výkladu práva EÚ pri jeho aplikácii súdmi členských štátov. Cieľom je tak „pomôcť“ vnútroštátnemu súdu vo veci, na ktorú sa vzťahuje právo EÚ, a to všeobecným výkladom ustanovení práva EÚ. Zdôraznil, že súd rozhodujúci v prejudiciálnom konaní nemôže zaviazať vnútroštátny súd, ako má rozhodnúť v spore vo veci samej, má však poskytnúť vnútroštátnemu súdu užitočnú odpoveď na ním položené otázky, týkajúce sa práva EÚ relevantného pre rozhodnutie. Okrem iného tiež uviedol, že rozsudok Súdneho dvora EÚ nadobúda právoplatnosť dňom vyhlásenia, pričom počnúc uvedeným dňom nadobúda účinky res iudicata. Je spolu s výkladom záväzný pre vnútroštátny súd, ktorý podal prejudiciálnu otázku (Benedetti, 52/76, 3.12.1977, Zb. s. 163) ako aj pre súdy, ktoré budú rozhodovať v tej istej veci o opravných prostriedkoch (Milch, Fett a Eierkontor, 29/68, 24.6.1969, Zb. s. 165); pričom situáciu (ak by vnútroštátny súd nerešpektoval jeho záväznosť) subsumuje prípustnosť žaloby na obnovu konania. Doplnil, že je pravdou, že Súdny dvor EÚ výkladom únievého ustanovenia objasňuje jeho zmysel a pôsobnosť už od okamihu, kedy dané ustanovenie nadobudlo účinnosť, a ním interpretované ustanovenia musia vnútroštátne súdy aplikovať aj na právne vzťahy, ktoré vznikli alebo boli založené pred vynesením prejudiciálneho rozsudku. Prejudiciálne rozsudky teda majú deklaratórny, nie konštitutívny charakter (Kühne a Heitz, C-453/00 12.1.2004). Odvolací súd záverom vysvetlil, že únievé právo neprikazuje vnútroštátnemu súdu, aby preskúmaval právoplatné rozhodnutie vnútroštátného súdu, ak sa aj preukáže, že je v rozpore s právom Európskeho spoločenstva (Rozsudok súdneho dvora C-234/04 zo dňa 16.3.2006 vo veci Rosmarie Capférer proti Schlang & Schick GmbH), kde súdny dvor tiež uviedol, že na to, aby sa zachovala stabilita práva a právnych vzťahov, ako aj riadny výkon spravodlivosti je dôležité, aby sa nemohli napádať súdne rozhodnutia, ktoré sa stali konečnými. Sám dovolateľ uviedol, že rozsudok Súdneho dvora sp. zn. C-234/04 zo dňa 16.3.2006 vo veci Rosmarie Capférer proti Schlang & Schick GmbH odkazuje i na rozsudok Súdneho dvora sp. zn. C-453/00 zo dňa 13.1.2004 vo veci Kühne & Heitz NV. Krajský súd v zmysle uvedeného uzavrel, že návrhom na obnovu konania sa preto nemožno domáhať nápravy prípadných pochybení pri právnom posúdení veci. Teda ak by aj v čase vyhlásenia rozhodnutia, ktorého obnovy sa žalobca domáha, bol právoplatným rozsudok sp. zn. C-585/20, nebol by spôsobilým dôvodom pre obnovu konania, pretože vnútroštátny súd pochybil pri právnom posúdení veci. Uvedený záver hodnotí odvolací súd ako dostatočne odôvodnený.

19. Dovolateľ tiež tvrdí, že súdy porušili jeho právo na spravodlivý proces tým, že nedôvodne rozhodli v

rozpore s ust. § 217 CSP, v zmysle ktorého pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia. Namietajú, že všeobecný súd je podľa § 217 CSP povinný pri vynášaní rozsudku vychádzať zo stavu, ktorý bol v čase jeho vynesenia, avšak rozsudok všeobecného súdu vydaný v pôvodnom konaní túto vlastnosť nespĺňa a je v rozpore s § 217 CSP, čo preukazujú nové listinné dôkazy v podobe rozsudkov Súdneho dvora EÚ so svojím deklaratórnym účinkom.

Dovolací súd uvádza, že krajský súd dostatočne zreteľne v bodoch 29. a nasl. svojho rozhodnutia vysvetlil, že rozsudky Súdneho dvora EÚ sú, počnúc ich právoplatnosťou „rozhodovacou praxou“ najvyšších súdnych autorít a strany sporu môžu legitímne očakávať, že ich spor bude rozhodnutý v súlade s nimi (čo je naplnením princípu právnej istoty - čl. 2 CSP). Zdôraznil, že relevantné vo veci samej je aj to, že rozsudky, zakladajúce podľa žalobcu dôvod obnovy konania boli vydané súdnym dvorom až po právoplatnosti rozhodnutia, ktorého obnovy konania sa žalobca domáha, preto ho za „ustálenú rozhodovaciu prax“ v okamihu rozhodovania v pôvodnom konaní nemožno považovať. Len pre úplnosť odvolací súd k dovolateľom použitej argumentácii vo vzťahu k § 217 CSP uviedol, že relevantným v zmysle citovaného ustanovenia je skutkový stav, existujúci v čase vyhlásenia rozhodnutia.

Najvyšší súd na dôvazok akcentuje, že dovolateľ namietajú porušenie ust. § 217 CSP, avšak zo strany súdov v pôvodnom konaní, a nie zo strany súdov rozhodujúcich o povolení jeho obnovy. Nelogicky, pokiaľ sa dovolateľ snaží navodiť situáciu, že súdy v pôvodnom konaní rozhodli v rozpore s ust. § 217 CSP, v zmysle ktorého pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia, nie je potom jasné, ako mohlo byť porušené právo dovolateľa na spravodlivý proces zo strany súdov v tomto konaní, teda konaní o povolení obnovy konania. Ku dňu vyhlásenia rozsudku musí byť ustálený jeho skutkový aj právny základ. V čase, kedy súdy rozhodovali v pôvodnom konaní, rozhodli nepochybne podľa stavu existujúceho v čase vyhlásenia rozhodnutia. Súdy nemohli predpokladať, že ESD v budúcnosti vydá rozsudok sp. zn. C-585/20 a C-370/21.

20. Dovolací súd uvádza, že odvolací súd k rozhodujúcim (kľúčovým) odvolacím námietkam žalobcu uviedol svoju argumentáciu v súlade so skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie a vyplývajúcim z obsahu spisu. Dovolací súd nesúhlasí s tvrdením dovolateľa, že sa odvolací súd nevysporiadal s jeho relevantnými odvolacími námietkami. Prízvukuje, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07). Podľa názoru dovolacieho súdu v posudzovanej veci odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu v spojení s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie nie je nedostatočné, či dokonca nepreskúmateľné. Z obsahu dovolania je zrejmé, že žalobca ním vyjadruje len svoj nesúhlas s neúspechom v spore. Už v uznesení z 11. apríla 2019, sp. zn. 3Obdo/2/2019 dovolací súd skonštatoval, že prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP nezakladá všeobecná nespokojnosť dovolateľa s rozhodnutím odvolacieho súdu (prípadne aj súdu prvej inštancie), ktoré vyznelo v jeho neprospech.

20.1. Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že prípustnosť dovolania žalobcu podľa ust. § 420 písm. f) CSP nie je procesne daná.

21. Abstrahujúc z obsahu dovolania (§ 124 ods. 1 CSP) jednoznačne vyplýva i dôvod prípustnosti v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP, a to napriek tomu, že dovolateľ opakovane uvádza, že podľa neho nie je splnená cenzová podmienka podľa § 422 ods. 1 písm. a) CSP na podanie dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b), v spojení s § 432 ods. 1 CSP (nesprávne právne posúdenie veci).

Vo vzťahu k uvedenému najvyšší súd akcentuje, že podľa § 421 CSP je dovolanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Rozhodnutia o odvolaní proti uzneseniam [okrem výnimiek, § 357 písm. o) a p) CSP] nie je možné

napadnúť z dôvodov nesprávneho právneho posúdenia. Zákonodarca osobitne nastavil limity dovolacieho prieskumu z dôvodov nesprávneho právneho posúdenia aj skrze podmienky hodnoty sporu (majetkový cenzus). Predmetné obmedzenie však nemožno vzťahovať na sťažovateľkou napadnuté rozhodnutia o žalobe na obnovu konania, keďže dovolaním sa v takom prípade nenapáda výrok o peňažnom plnení, ako to predpokladá § 422 CSP, ale výrok odvolacieho súdu, ktorým potvrdil rozhodnutie o zamietnutí žaloby na obnovu konania, teda výrok, ktorý nie je výrokom o peňažnom plnení. (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 26.02.2025, sp. zn. II. ÚS 102/2025-29). Samotný najvyšší súd dospel k záveru, že posúdenie, či v žalobe na obnovu konania uvádzané skutočnosti napĺňajú znaky niektorého z dôvodov obnovy konania v zmysle § 397 CSP, je v konaní o žalobe na obnovu konania právnym posúdením veci (3Obdo/17/2021).

22. Predpokladom prípustnosti dovolania podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP a vôbec toho, aby sa dovolací súd mohol zaoberať tým, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená, je naformulovanie otázky, ktorú dovolací súd posúdi ako otázku predbežnú a v prípade, že dospeje k záveru o prípustnosti dovolania, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu meritórne preskúma. Právnou otázkou, ktorá je rozhodujúca pre splnenie zákonnej podmienky prípustnosti dovolania podľa ust. § 421 ods. 1 CSP, sa pritom rozumie tak otázka hmotnoprávna - ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine - ako aj otázka procesnoprávna, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení (k tomu viď aj 3Cdo/158/2017).

23. Právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca pre rozhodnutie vo veci samej, a teda musela byť rozhodujúca aj pre vydanie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, a ani akademické otázky, ktoré vôbec nesúvisia s rozhodovaným sporom, čiže také, ktoré vôbec neboli predmetom posudzovania zo strany odvolacieho súdu. Prípustnosť dovolania nezakladá ani všeobecná nespokojnosť dovolateľa s rozhodnutím odvolacieho súdu, resp. jeho právnymi závermi (k tomu viď napr. 3Obdo/28/2018 a 3Obdo/64/2018). Uvedenému musí zodpovedať aj argumentácia dovolateľa, pokiaľ ide o vymedzenie prípadnej nesprávosti právneho posúdenia odvolacím súdom, a pokiaľ ide o uvedenie právnej argumentácie, ako mal podľa jeho názoru dovolací súd vec správne posúdiť. Táto povinnosť sa vzťahuje nielen na samotné vymedzenie právnej otázky - ktorá musí byť pre rozhodnutie vo veci rozhodujúca - ale aj na to, aby právna otázka (a dovolateľom predložené právne posúdenie veci) mala oporu v skutkovom stave zistenom súdmi nižšej inštancie, nakoľko - ako už bolo vyššie uvedené - dovolací súd je v zmysle ustanovenia § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil odvolací súd (rovnako aj 3Obdo/1/2019).

24. Žalobca, v záverečnej časti svojho dovolania v podstate argumentačne prelína dôvod jeho prípustnosti v zmysle ust. § 420 CSP a § 421 ods. 1 CSP.

Na jednej strane má dovolateľ za to, že súdne rozsudky sú nepreskúmateľné a arbitrárne, nakoľko nedostal odpoveď na otázku, či je deklaratórny rozsudok Súdneho dvora Európskej únie v prípade správnej vecnej argumentácie žalobcu v pôvodnom súdnom konaní (a nesprávnom právnom posúdení veci súdom v pôvodnom súdnom konaní) prípustným novým listinným dôkazom podľa § 397 písm. a) CSP spôsobilým privodiť súdne povolenie obnovy konania, a teda či má zákonnosť a spravodlivosť rozhodnutia z pohľadu čl. 2 a 4 princípov CSP prednosť pred zásadou právnej istoty z dôvodu skôr (hoci nesprávne a nezákonne) rozhodnutej veci. Na druhej strane dovolateľ namieta, že došlo zo strany vo veci konajúcich súdov k nesprávne právnemu posúdeniu otázky v identickom znení.

25. Najvyšší súd prioritne zdôrazňuje, že argumentácia dovolateľa o nesprávnom právnom posúdení otázky zo strany krajského súdu, na ktorú otázku údajne od odvolacieho súdu ani nedostal odpoveď, je prinajmenšom nezrozumiteľná.

V prvom rade nie je možné sa stotožniť s argumentáciou dovolateľa, tvrdiaceho dôvod prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, že nedostal zo strany súdov odpoveď, či je deklaratórny rozsudok Súdneho dvora Európskej únie (v prípade správnej vecnej argumentácie žalobcu v pôvodnom súdnom

konaní a nesprávnom právnom posúdení vecí súdom v pôvodnom súdnom konaní) prípustným novým listinným dôkazom podľa § 397 písm. a) CSP spôsobilým privodiť súdne povolenie obnovy konania, a teda, či má zákonnosť a spravodlivosť rozhodnutia z pohľadu čl. 2 a 4 princípov CSP prednosť pred zásadou právnej istoty z dôvodu skôr (hoci nesprávne a nezákonne) rozhodnutej veci.

Odvolací súd počnúc bodom 25. odôvodnenia rozhodnutia rozsiahlo vysvetlil dovolateľovi, prečo žalobcom označené rozsudky Súdneho dvora EÚ, napriek deklaratórnemu účinku, nemôžu byť spôsobilým dôvodom na obnovu konania podľa § 397 písm. e) CSP, pretože nie sú záväzné pre strany sporu, a ani podľa § 397 písm. a) CSP, pretože sa netýkajú strán a predmetu pôvodného konania. Rozsudok Súdneho dvora EÚ nadobúda právoplatnosť dňom vyhlásenia, pričom počnúc uvedeným dňom nadobúda účinky *res iudicata*. Je spolu s výkladom záväzný pre vnútroštátny súd, ktorý podal prejudiciálnu otázku (Benedetti, 52/76, 3.12.1977, Zb. s. 163) ako aj pre súdy, ktoré budú rozhodovať v tej istej veci o opravných prostriedkoch (Milch, Fett a Eierkontor, 29/68, 24.6.1969, Zb. s. 165).

Odvolací súd vysvetlil, že vo veci konajúce súdy za rozhodujúcu považovali skutočnosť, že uplatnenie žaloby na obnovu konania podľa § 397 písm. a) CSP vyžaduje existenciu dôkazu, skutočnosti alebo rozhodnutia, týkajúceho sa strán a predmetu pôvodného konania, ktoré osoba oprávnená na podanie žaloby na obnovu konania bez svojej viny nemohla použiť v pôvodnom konaní. Pokiaľ ide o skutočnosti alebo dôkazy, musí byť splnená podmienka ich existencie už počas pôvodného konania. Pokiaľ ide o rozhodnutia, môžu to byť jednak tie, ktoré reálne existovali už počas pôvodného konania a jednak rozhodnutia nové, teda tie, ktoré boli prijaté až po právoplatnom rozhodnutí vo veci, keď si súd sám prejudiciálne vyriešil otázku, o ktorej nemôže sám rozhodovať a po právoplatnom skončení konania, orgán, do ktorého právomoci prejudiciálna otázka patrí, túto otázku posúdi odchyľne. V oboch prípadoch (rešpektujúc znenie § 397 CSP) ale platí, že sa musia (skutočnosti, rozhodnutia, dôkazy) týkať strán sporu a predmetu pôvodného konania.

Účelom dôvodu obnovy konania formulovaného v § 397 písmeno a) CSP nie je rozšírenie dôvodov vymedzených v § 397 písmeno e) CSP vo vzťahu k rozhodnutiam súdneho dvora, ale naopak, účelom je postihnúť iný typ prípadov, a to prípady rozhodnutí iných orgánov verejnej moci podľa § 194 CSP o otázke, ktorú súd posudzoval v súdnom konaní ako predbežnú. V pôvodnom konaní vedenom pred Okresným súdom Košice II súd okrem iného právne posudzoval nárok žalobcu na paušálnu náhradu nákladov, t. j. otázku, ktorej rozhodovanie patrí do právomoci konajúceho súdu, nešlo o rozhodnutie o prejudiciálnej otázke, o ktorej má právomoc rozhodovať iný orgán verejnej moci podľa § 194 CSP, z ktorého dôvodu Rozhodnutia SDEÚ C-585/20 a C-370/21 nemôžu byť rozhodnutiami v zmysle ust. § 397 písm. a) CSP, nakoľko sa nejedná o rozhodnutia iných orgánov o prejudiciálnej otázke, o ktorej by nemal právomoc rozhodnúť súd v pôvodnom konaní.

Odvolací súd v zmysle uvedeného teda vysvetlil, že rozhodnutia SDEÚ C-585/20 a C-370/21 nemôžu byť ani listinou, teda dôkazom alebo skutočnosťou v zmysle ust. § 397 písm. a) CSP, nakoľko neexistovali už v čase pôvodného konania. Súčasne, sledujúc znenie ustanovenia § 397 písm. a) CSP, musí ísť len o také skutočnosti, rozhodnutia alebo dôkazy, ktoré sa týkajú okrem predmetu konania i strán pôvodného konania, ktorá podmienka v prejednávanej veci taktiež nebola splnená, a ktorý záver vyplýva i z rozhodnutí vo veci rozhodujúcich súdov. Odvolací súd navyše doplnil, že pokiaľ žalobca poukazoval na uznesenie Ústavného súdu SR č. k. III. ÚS/345/2017-47, kde ústavný súd (mimo iného) uviedol „...rozhodnutie Súdneho dvora zakladá dôvod prípustnosti obnovy konania len vtedy, keď sa týka rovnakej veci ako obnovou napadnuté rozhodnutie alebo ak odlišne, hoci vo veci inej, rieši otázku, majúcu na spôsob právneho posúdenia vecí v pôvodnom konaní dosah...“, tak odvolací súd uviedol, že pre ústavný súd bolo relevantné ustanovenie § 228 ods. 1 písm. e) OSP, podľa ktorého právoplatný rozsudok môže účastník napadnúť návrhom na obnovu konania, ak je v rozpore s rozhodnutím Súdneho dvora Európskych spoločenstiev alebo iného orgánu Európskych spoločenstiev. Uvedená právna úprava (na rozdiel od § 397 ods. 1 písm. a), § 397 ods. 1 písm. e/); nevyžadovala podmienku záväznosti rozhodnutia pre strany sporu (písm. e/, ani koncepciu účinkov *inter partes* (písm. a/)).

26. Dovolateľ namieta nesprávne právne posúdenie vecí zo strany súdov tvrdiac, že ich výklad ustanovenia § 397 písm. a) CSP, podľa ktorého sa majú nové listinné dôkazy týkať strán sporu, je formalistický a rigorózný .

Kladie otázku, či je deklaratórny rozsudok Súdneho dvora Európskej únie (v prípade správnej vecnej argumentácie žalobcu v pôvodnom súdnom konaní a nesprávnom právnom posúdení vecí súdom v

pôvodnom súdnom konaní) prípustným novým listinným dôkazom podľa § 397 písm. a) CSP spôsobilým privoziť súdne povolenie obnovy konania. Namíeta, že keďže sa Súdny dvor Európskej únie v dvoch konaniach zaoberal predmetnou právnou otázkou v súvislosti s paušálnou náhradou nákladov spojených s uplatnením pohľadávky a ustálil ju, tak by už predsa opätovne nerozhodol o ďalšej takejto istej prejudiciálnej otázke. Nemožno preto od žalobcu spravodlivo požadovať, aby za účelom obnovy konania zabezpečil také rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie, ktoré by sa týkalo výslovne strán v spore v tom zmysle, že by boli účastníkmi konania. Za takých okolností by boli podľa dovolateľa dané dôvody na obnovu konania podľa § 397 písm. e) CSP.

Podľa názoru dovolateľa je ust. § 397 písm. a) CSP potrebné za daných okolností vykladať takým spôsobom, že podmienka, že nové listinné dôkazy sa týkajú strán sporu, je splnená vtedy, keď obsah predkladaného listinného dôkazu súvisí s predmetom súdneho sporu, ktorý medzi sebou viedli strany sporu v pôvodnom konaní. Na to, aby rozsudok Súdneho dvora EÚ adresovaný priamo im dvom ako účastníkom konania, slúžil ako dôvod obnovy konania, na takéto účely slúži podľa dovolateľa ust. § 397 písm. e) CSP.

27. Uvedená, dovolateľom nastolená otázka sa javí nanajvýš ako hypotetická. Dovolateľ argumentačne stotožňuje pojem dôkazy/listiny s pojmom rozhodnutia v zmysle ust. 397 písm. a) CSP a taktiež pojem rozhodnutia v zmysle ust. § 397 písm. a) CSP s pojmom rozhodnutia Súdneho dvora EÚ v zmysle ust. § 397 písm. e) CSP. Je presvedčený, že na deklaratórne rozsudky Súdneho dvora EÚ sp. zn. C-585/20 a C-370/21 je potrebné nahliadať ako na obyčajné a bežné listinné dôkazy v zmysle ust. § 397 písm. a) CSP, u ktorých je splnená podmienka, že sa týkajú strán sporu, nakoľko obsah predkladaného listinného dôkazu súvisí s predmetom súdneho sporu a ktoré bez svojej viny nemohol v pôvodnom konaní označiť a predložiť súdu, pretože v tom čase neexistovali.

Ustanovenie § 397 písm. a) CSP explicitne vyžaduje splnenie oboch podmienok, a síce musí ísť o skutočnosť, rozhodnutia alebo dôkazy, ktoré sa týkajú strán pôvodného konania a predmetu pôvodného konania. Pokiaľ by sa aj obsah predkladanej listiny týkal predmetu sporu, neznamená to automaticky, ako sa domnieva dovolateľ, splnenie podmienky, že sa týka aj strán pôvodného konania. Uvedené z predmetného ustanovenia nijako nevyplýva. Ak by však súd aj pripustil takýto výklad, nič by to nezmenilo na závere súdov, že rozsudky Súdneho dvora EÚ sp. zn. C-585/20 a C-370/21 nemohli byť, a ani neboli listinou, teda skutočnosťou alebo dôkazom, ktorá by existovala počas konania a neboli ani rozhodnutiami novými, prijatými až po právoplatnom rozhodnutí vo veci, keď si súd sám prejudiciálne vyriešil otázku, o ktorej nemôže sám rozhodovať a po právoplatnom skončení konania, orgán, do ktorého právomoci prejudiciálna otázka patrí, túto otázku posúdi odchýlne. Súčasne nemohli byť ani rozhodnutiami Súdneho dvora EÚ v zmysle ust. § 397 písm. e) CSP, nakoľko neboli pre strany záväzné, čo napokon opakovane pripustil i sám dovolateľ.

Dovolací súd vysvetľuje, že ak súd prejudiciálne posúdi otázku, o ktorej nemôže sám rozhodovať, a po právoplatnom skončení tohto konania orgán, do ktorého právomoci prejudiciálna otázka patrí, túto otázku posúdi odchýlne, pôjde o typický prípad dôvodu obnovy konania podľa § 397 písm. a) CSP. V súdnej veci v pôvodnom konaní vedenom pred Okresným súdom Košice II súd právne posudzoval nárok žalobcu na paušálnu náhradu nákladov, t. j. otázku, ktorej rozhodovanie patrí do právomoci konajúceho súdu, nešlo teda o rozhodnutie o prejudiciálnej otázke, o ktorej má právomoc rozhodovať iný orgán verejnej moci podľa § 194 CSP.

V rozhodovanej veci dospel dovolací súd k záveru, že žalobcom nastolená právna otázka je otázkou hypotetickou, ktorá nie je rozhodujúca pre rozhodnutie vo veci samej. Akákoľvek odpoveď, na dovolateľom položenú vyššie uvedenú právnu otázku nie je kompetentná zmeniť rozhodnutie súdov oboch inštancií, že rozhodnutie súdneho dvora sp. zn. C-585/20 zo dňa 20.10.2022 nie je podľa explicitného znenia CSP spôsobilé byť dôvodom na obnovu konania podľa § 397 písmeno e) CSP a zároveň ani podľa § 397 písmeno a) CSP, pretože nie je listinným dôkazom, skutočnosťou, ani rozhodnutím v súlade s koncepciou CSP.

28. Obnova konania je mimoriadnym opravným prostriedkom, na ktorého uplatnenie musia byť dané osobitné dôvody taxatívne uvedené v § 397 CSP. Narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená meritórnym rozhodnutím, musí byť vyvážené sprisnenými podmienkami prípustnosti. Najvyšší súd považuje za nevyhnutné záverom zdôrazniť, že žalobca v rámci

svojej argumentácie v konaní označil rozhodnutie Súdneho dvora za listinný dôkaz, ktorý mal byť podľa dovolateľa spôsobilým dôvodom pre pripustenie obnovy konania podľa § 397 písmeno a) CSP, pretože ide o právny stav, ktorý dokazuje, že existoval už v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie. Inak povedané žalobca tvrdí, že v pôvodnom konaní došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci, čo preukazuje nový listinný dôkaz v podobe rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie. K uvedenému tvrdeniu žalobcu už súd prvej inštancie správne argumentoval, že predmetom dokazovania podľa CSP môžu byť výlučne skutkové otázky.

Skutkové poznatky sú tie, ktoré podávajú informáciu o skutkových okolnostiach, ktoré zakladajú a odôvodňujú prejednávany nárok. Je potrebné ich odlišiť od právnych poznatkov, ktoré nie sú predmetom dokazovania. Ustanovenie § 397 Civilného sporového poriadku v písm. a) vymenúva skutočnosti, rozhodnutia alebo dôkazy, ktoré môžu byť dôvodom obnovy konania vzhľadom na ich skutkový charakter, teda vzhľadom na nimi spôsobenú zmenu skutkových okolností dôležitých pre rozhodnutie v pôvodnom konaní. Napokon z charakteru konania pred Súdny dvorom EÚ taktiež vyplýva, že tento nikdy nekonštatuje rozpornosť vnútroštátneho súdneho rozhodnutia s úijným právom ani so svojou vlastnou rozhodovacou činnosťou. Súdny dvor podáva v rozhodnutí výklad európskeho práva, nemôže byť preto považované za skutkový poznatok. Návrhom na obnovu konania sa nemožno domáhať nápravy prípadných pochybení pri právnom posúdení veci alebo nesprávnosti procesnej povahy (III. ÚS 345/2017-47). Uvedené môže byť nanajvýš predmetom dovolacieho konania, žalobca však v pôvodnom konaní mimoriadny opravný prostriedok nepodal.

29. Dovolací súd záverom uvádza, že nakoľko právna otázka nastolené dovolateľom v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP nespĺňa kritériá prípustnosti dovolania, tento záver, v spojení s konštatovaním o absencii dôvodov prípustnosti dovolania vymedzených dovolateľom podľa ust. § 420 písm. f) CSP, viedol dovolací súd k rozhodnutiu o odmietnutí dovolania v zmysle ust. § 447 písm. c) a f) CSP.

30. O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

31. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.